

Cena elektrickej energie.

Úvod.

Z dôvodu lepšej informovanosti predkladám nasledovnú informáciu k cenám elektrickej energie.

Zloženie ceny.

Výsledná cena elektrickej energie je zložená z viacerých položiek. Existujú dve základné položky výslednej ceny:

1. Cena silovej elektriny, t.j. cena, za ktorú nám predajca predáva elektrinu.
2. Cena za distribúciu a regulované poplatky, t.j. cena, ktorú platí odberateľ elektriny distribučnej spoločnosti (u nás je to Stredoslovenská distribučná spoločnosť) cez dodávateľa elektriny, za prepravu elektriny od výrobcu k spotrebiteľovi. Samotná cena za distribúciu a regulované poplatky má tieto ďalšie zložky: platba za distribuované množstvo elektriny, tarifa za straty pri distribúcii elektriny, tarifa za prevádzkovanie systému, efektívna sadzba odvodu do Národného jadrového fondu. Ďalej ešte je tu:
 - mesačná platba za príkon – istič, platí sa len pri sadzbe pre organizácie a podnikateľov,
 - pevná mesačná sadzba za jedno odberné miesto, platí sa len pri sadzbe pre domácnosť.

Súčtom uvedených jednotlivých položiek získame výslednú jednotkovú cenu elektrickej energie (Eur / kWh).

Poznámky:

- Ak celkový odber elektriny by bol i nulový, aj tak platíme mesačnú platu za príkon, alebo pevnú mesačnú sadzbu za jedno odberné miesto elektriny.
- Z celkovej výslednej ceny elektriny, zhruba 2/3 tvoria náklady za distribúciu elektriny.

Základné rozdelenie sadziieb:

Pre naše potreby sú interesantné tieto základné sadzby:

1. Sadzby pre organizácie a podnikateľov. Do tejto kategórie sú zaradené aj odberné miesta elektriny v spoločných priestoroch bytového domu. Používa sa sadzba s označením C1, t.j. jednopásmová sadzba s nižšou spotrebou elektriny.
2. Sadzby pre domácnosť. Do tejto kategórie sú zaradené odberné miesta v jednotlivých bytoch. Používa sa sadzba s označením D1 alebo D2, t.j. jednopásmová bežná sadzba.

Poznámky:

- Zaradenie konkrétneho odberného miesta do príslušnej sadzby vychádza hlavne podľa využitia elektriny (bežné svietenie a pod., alebo vykurovanie a pod.) a z ročnej spotreby elektriny.
- Okrem vyššie uvedených existujú aj ďalšie sadzby, ale pre tento účel nemá význam o nich informovať.

Základné rozdiely medzi sadzbami

- mesačná platba za príkon – istič, platí sa len pri sadzbe pre organizácie a podnikateľov
- pevná mesačná sadzba za jedno odberné miesto, platí sa len pri sadzbe pre domácnosť

- platba za distribuované množstvo elektriny je nižšia pri sadzbe pre domácnosť, ale zároveň mesačná platba za jedno odberné miesto môže v určitých prípadoch (záleží od spotreby elektriny) v celom rozsahu negovať výhodu nižšej platby za distribuované množstvo elektriny

Zníženie nákladov za spotrebovanú elektrickú energiu.

Okrem klasického zníženia spotreby elektriny tým spôsobom, že budeme menej míňať elektrinu, je možné znížiť náklady:

- V jednom vchode bytového domu je spravidla jedno odberné miesto (elektromer). Sú však prípady, kde je v jednom vchode bytového domu sú dve odberné miesta, to je zbytočné, zbytočne platba za dve odberné miesta. Jedno odberné miesto je vhodné zrušiť.
- Pri sadzbe pre organizácie a podnikateľov, znížením hodnoty hlavného ističa. Hlavný istič pre spoločné priestory bytového domu, je zapojený na prívode elektriny do rozvádzača, pred elektromerom. Ku každému odbernému miestu je priradený jeden hlavný istič. Hodnota hlavného ističa je určená na základe nominálneho príkonu elektrospotrebičov zapojených na určité odberné miesto, čiže nie možné svojvoľne pristúpiť k zníženiu jeho hodnoty, musia byť dodržané príslušné normy.

Postup pri znížení hodnoty hlavného ističa:

- podanie žiadosti o zmenu rezervovanej kapacity na Stredoslovenskú distribučnú spoločnosť, pričom každé odberné miesto musí byť vopred individuálne posúdené a stanovená patričná primeraná hodnota hlavného ističa
- fyzická výmena hlavného ističa a zaplombovanie odberného miesta
- spracovanie revíznej správy o zmene hodnoty hlavného ističa
- podpísanie novej zmluvy na dodávku elektriny, resp. zmena špecifikácie odberných miest, ak je podpísaná jedna zmluva na dodávku elektriny pre viac odberných miest

Poznámky:

- *znížením hodnoty hlavného ističa sa zhoršuje tzv. selektivita, t.j. narastú prípady, kde pri skrate v elektrickom rozvode, dôjde k vypnutiu aj hlavného ističa*
- *samotná výmena ističa je zložitejšia, lebo tento úkon zahŕňa aj patričnú úpravu rozvádzača, osadenia (uchytenia) ističa a úpravu elektrických vodičov, nakoľko pôvodné - staršie ističe vyššieho výkonu sú aj väčších rozmerov, s iným uchytením oproti novým.*

Zmena sadzby.

Za ďalej uvedených podmienok je možné v spoločných priestoroch bytového domu zmeniť súčasnú sadzbu pre organizácie a podnikateľov, na sadzbu pre domácnosť.

- musí byť bezpodmienečne dodržaná zásada, že na konkrétnom odbernom mieste, nebude elektrická energia používaná na podnikateľské účely.
- ak sa v spoločných priestoroch bytového domu využíva priestor na podnikateľské účely, potom musí mať prítomný podnikateľský subjekt zriadené vlastné odberné miesto na elektrinu a zároveň musí existovať samostatný vstup do tohto priestoru z verejného priestranstva. Podmienka samostatného vstupu neplatí pre kompaktné odovzdávacie stanice tepla (výmenníkové stanice) umiestnené v spoločných priestoroch bytového domu.
- musí byť vpísaná žiadosť na zmenu distribučnej sadzby (vypisuje správca na základe písomnej požiadavky zo strany vlastníkov bytov)
- distribútor elektriny musí schváliť predmetnú žiadosť

Upozornenie: *globálne neplatí zásada, že zmenou sadzby pre organizácie a podnikateľov, na sadzbu pre domácnosť v spoločných priestoroch bytového domu, bude vychádzať na všetkých existujúcich elektrických odberných miestach výsledná cena za spotrebovanú elektrinu nižšia. Ak je v spoločných priestoroch bytového domu nižšia spotreba elektriny (týka sa hlavne vchodov kde nie je výťah), potom pri opísanej zmene sadzby by došlo k zvýšeniu výslednej ceny za spotrebovanú elektrinu.*

Z dlhodobejšieho hľadiska sa nedá garantovať, či takýto stav zotrvá aj v neskoršom čase.

Záver.

Zámerne v tomto príspevku, neboli uvádzané konkrétne ceny – poplatky za elektrinu, lebo tieto sú minimálne jedenkrát do roka zmenené a sú dostupné na web stránkach dodávateľov a distribútorov elektrickej energie.

Spracoval: Ing. Ján Očenáš – TU SBD Zvolen, Január 2017, aktualizované apríl 2020